

XXX TAVALINE PÜHAPÄEV B AASTAL

(Esimene lugemine Jr31 ,7-9)

Lugemine prohvet Jeremia raamatust:

Nii ütleb Issand: rökake rõõmust Jaakobi üle ja hõisake esimese üle rahvaste hulgast. Kuulutage, laulge kiitust ja ütelge: "Issand on päästnud oma rahva, päästnud need, kes on Iisraelist järele jäänud. Vaata, ma toon nad tagasi Põhjamaalt, kogun nad kokku maailma viimastest äärtest. Nende seas on jalutuid ja pimedaid, käima peal olijaid ja sünnitajaid. Suure hulgana tulevad nad siia tagasi. Nad tulevad nuttes, aga mina toon nad tagasi ja lohutan neid. Ma viin nad veeojade äärde tasast teed mööda, kus nad ei komista. Sest mina olen Iisraeli isa ja Efraim on mu esmasündinu."
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps126 1-2b.2c-3.4-5.6. R:3)

R: Issand on meile suuri asju teinud.

Kui Issand tõi tagasi Siioni vangid,
siis olime kõik otsekui unenägijad.

Siis oli meie suu täis naeru
ja meie keelel oli hõiskamist.

R:

Siis öeldi rahvaste seas:

Issand on neile suuri asju teinud.

Tõesti, Issand on meile suuri asju teinud,
sellepärast olime rõõmsad.

R:

Issand, lase tagasi pöörduda meie vangidel nagu veeojadel lõunamaal.

Kes silmaveega külvavad, lõikavad hõiskamisega.

Kes minnes kõnnib nuttes, kui ta külviseemet kannab,
see tuleb ja hõiskab, kandes viljavihke.

R:

(Teine lugemine He5 ,1-6)

Lugemine kirjast heebrealastele:

Iga ülempreester võetakse inimeste hulgast ja seatakse inimeste heaks teenima Jumala ees - tooma ande ja ohvreid Jumalale inimeste pattude eest. Tema suudab tuua mõistmatuid ja eksijaid tõe tundmisele, sest temal on osa nõtruses. Selle nõtruse pärast peab ta, nii nagu rahvagi eest, tooma ohvri omaenda pattude hüvituseks. Ja keegi ei saa võtta endale ise seda au, vaid Jumala kutsumise peale, nagu Aaroniga sündis. Nõnda ei võtnud ka Kristus endale au saada ülempreestriks, vaid see au anti talle Jumalast, kes talle ütles: "Sina oled mu Poeg, täna ma sünnitasin Sinu". Ka teises kohas ütleb ta: "Sina oled preester igavesti, Melkisedeki seisuse järgi".
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi 2 Tm 1,10b)

Halleluuja. Meie Issand Jeesus Kristus on võtnud surmalt võimuse -
toonud meid eluvalguse juurde evangeeliumi läbi. Halleluuja.

(Evangeelium Mk 10,46-52)

Lugemine püha Markuse evangeeliumist:

Sel ajal, kui Jeesus oma jüngerite ja suure rahvahulga saatel Jeerikost välja

tuli, istus tee ääres pime kerjus Bartimeus, Timeuse poeg. Aga kui ta kuulis, et Jeesus Naatsaretist on seal, hakkas ta valjusti hüüdma: "Jeesus, Taaveti Poeg, halasta minu peale!" Paljud sõitlesid teda, et ta vaikiks, aga tema hüüdis veel valjemini: "Jeesus, Taaveti Poeg, halasta minu peale!" Siis jäi Jeesus seisma ning ütles: "Kutsuge ta siia!" Ja nad kutsusid pimedat ja ütlesid talle: "Ole julge, tõuse üles, tema kutsub sind!" Ja ta heitis oma kuue seljast, tõusis püsti ning tuli Jeesuse juurde. Jeesus küsis temalt: "Mida sa tahad, et ma sulle teeksin!" Pime vastas: "Rabuuni, tee nii, et ma jälle näeksin". Ja Jeesus ütles talle: "Mine, sinu usk on sind aidanud". Ning samas sai pime jälle nägijaks ja käis teed Jeesuse järel. See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad - inimene, kes on pime, elab kogu aeg pimeduses. Tavaliselt on see talle suureks puuduseks, välja arvatud ühes olukorras: pilkases pimeduses võib tema puudusest järsku eelis saada, sest erinevalt nägijast on pime inimene harjunud orienteeruma teiste meelte - kuulmise, kompimise, tuuleõhkude ja lõhnade - järgi.

Mis aga elu mõttesse puutub (sks. sõnademäng Sinne - meel, Sinn - mõte), oleme me kõik pimedad. Me ei näe ju Jumalat, ning sõltume tema tunnetamisel alternatiivsetest taktikatest. Nii orienteerub inimene juba aastatuhandeid tõenäosuse järgi, proovib kõik variandid läbi ja edastab oma kogemused järgimistele "jumalapimedate" põlvkondadele. Sellest pimedusest suudab tõepoolest ainult Jumal ise meid terveks teha. Sellepärast me palvetame Kyrie...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, tänast pühapäeva nimetatakse maailmamisjoni pühapäevaks. Kummaline, miks küll räägib evangeelium meile sel puhul pimedast Bartimeusest? Täna võiksime ju lugeda hoopis neid triumfeerivaid ridu evangeeliumist: "Minge kogu maailma, kuulutage evangeeliumi kõigele loodule! Kes usub ja saab ristitud, see päästetakse, aga kes ei usu, see mõistetakse hukka. Kuid uskujaid saavad sellised tunnustähed: minu nimel ajavad nad välja kurje vaime, räägivad uusi keeli, tõstavad paljaste kätega üles murkmaad, ning kui nad jooksid midagi surmavat, ei kahjustaks see neid; haiged, kellele nad panevad käed peale, saavad terveks." (Mk 16,15 jj). Miks mitte need sõnad, et misjonile hoogu juurde anda?

Ilmselt sellepärast, et tekst, mida meie kasutame, valiti välja pärast Vatikani II kirikukogu, 1960.-te teisel poolel. Kuid Maailmamisjoni pühapäev oli viidud sisse juba aastakümneid varem, paavst Pius XI poolt aastal 1926.

Kirikukogu dokument pühast liturgiast ("Sacrosanctum Consilium") väljendub detsembris 1963 järgmiselt: "...Püha Missa kord tuleb ümber töötada, et selle üksikud osad ja nende omavaheline seotus paremini esile tuleksid, ning et usklike vaba ja tegus osavõtt ei oleks liiga keeruline. Sellepärast peavad riitused, säilitades küll oma olemuse, lihtsamaks muutuma. Kihistustest, mis aja jooksul lisatuna on viinud korduste ja ebaselguseni, tuleb vabaneda. Seevastu paljugi, mis aja jooksul on kaduma läinud, tuleb kirikuisade vanade ja auväärsete normide järgi taastada. Selleks, et usklike "jumalalasõnalauda" rikkalikumalt katta, tuleb piibli aardelaegas laiemalt avada, et teatud aastate jooksul kõik pühakirja tähtsamad kohad rahvale ette kantaks..."

Kontsiili ei kutsuta kokku kergekäeliselt. Läbi ajaloo on kirikukogu toimimine olnud ikka tunnuseks suuremale kriisile, mis vajab tõhusate abinõude tarvituselevõtmist. Sellepärast ehk ei loegi me maailmamisjoni pühapäeval triumfeerivaid tekste, vaid vagasid lugusid - praegusel B tsükli aastal ühest eriti alandlikust pimedast mehest. Ei tea, kas unistasid lektionaari koostajad silmavalguse tagasisaamist kirjeldavat evangeeliumi valides tõesti võimalusest triumfeerivat kirikut taas näha saada. Igal juhul tundub, nagu tahtnuks nad

rõhuda nostalgilistele tunnetele aegadest, mil kirik oli uhke ja võimas ning misjonitöö õitses kogu maailmas.

Paraku kajastaks misjoni ajaloo reaalsust hoopis paremini teine lugu pimedate tervistamisest Johannese evangeeliumis, kuidas Jeesus pimedalt sündinu silmad avas. Kahtlemata on kirikul ette näidata ka moraalselt laitmatuid ja tulemusrikkaid misjoniprojekte, kuid visioon kirikust, nagu oleks ta misjonitöö meetodite osas kunagi lausa nägija olnud, on siiski ülepakutud.

Meile ei meeldi ju sugugi mõte kristluse levitamisest tule ja mõõgaga, samuti oleme tänapäeval tegelikult juba leppinud faktiga, et suur osa viimaste sajandite misjonitööst langes misjonäride naiivsuse tõttu ohvriks poliitilisele ja majanduslikule kolonialismile. Vaprad misjonärid läksid küll pakkuma kristlust, ning ennastsalgavat tööd tehes olid nad tihti kohaliku meditsiiniabi, haridussüsteemi, infrastruktuuri ja isegi kirjakeele rajajateks. Kuid tihedalt nende kannul tulnud ärimehed surusid kristluse asemel peale hoopis lääne tsivilisatsiooni ja väärtushinnanguid; selle kõrvalmõjuks oli inimressursside, loodus- ja maavarade röövkasutus ning kohalike kultuuride hävimine. Nagu üks aafriklane selle kord kokku võttis: "Kristlik misjon oli nagu kingitus, milles oli 1% sisu ja 99% pakendit".

Armsad õed ja vennad, "kui pime juhivad pimedat, kukuvad mõlemad auku". Muidugi teadis ka Jeesus seda öeldes, et kahtlemata saab kogunud pime eluga paremini hakkama kui kogenematu, kes veel ei tea, kui valus on auku kukkuda ja kui vaearikas sealt välja ronida. Kogemused õpetavad, kuidas silmanägemise puudumist teiste meeltega kompenseerida, ja neid, edasiarendatud teadmisi võivad pimedad ka üksteiselt õppida. Aga kui pime keeldub oma puudust endale tunnistamast, siis muutub ta ohtlikuks, ja mitte ainult iseendale - ning just sellise pimedate aukukukkumisest Jeesus rääkis.

Tänu arenenud meediale teame me täna juba üsna hästi, mis ootab misjonäre kolmandas maailmas: äärmine ja lootusetu vaesus kodusõjast ikka ja jälle räsitud külades; kõikehõlmav korrupsioon, mille tõttu pole võimalik ilma altkäemaksuta vormistada ühtki dokumenti, ehitada ühtki hoonet ega läbi viia sotsiaalset projekti kohalike vaeste heaks; ühiskond, kus kolonialismi haavad tekitavad kohalikes ikka veel võõristust ja umbusaldust lääne inimese vastu.

Kuid me elame ühes ja samas maailmas, me oleme seotud ühe ja sama saatuseketiga, millest sõltub kogu maailma hüvang. Sellepärast ei tohiks me olla ka liiga pettunud, kui misjonitöö ja arenguabikoostöö oodatust keerukamaks osutub. Tõepoolest, pime juhivad ka siin pimedat - kuid mõlemal neist pimedast võib olla väärtuslikke kogemusi teisele jagamiseks. Aamen.